

Columbus historiografi

Kontroversiella påståenden om Columbus i populärhistoriska tidskrifter

Vem var Columbus och varifrån kom han? Columbus liv och gärningar väcker fortfarande idag frågor. Det finns historiska tvivelaktigheter angående Columbus som fortfarande idag väcker intresse och även gör det möjligt att använda hans namn och äventyr på inte alltid förtroendeingivande sätt. Problemorienterade reflektioner angående olika historiska utsagor kan hittas i den spanska artikeln ["En viss Christopher Columbus, upptäcktsresande"](#) och i den polska artikeln ["Christopher Columbus, eller Legenden om Kung Wladyslaw på en Fjärran Ö"](#). Läs artiklarna och fundera över frågorna nedan.

Hur såg Columbus ut?

a. Jämför bilderna av Columbus i artiklarna. Hur avbildas han och varför ser han så olika ut?

- 1 b. Testa dig själv och ta reda på mer om olika bilder av Columbus i den här [frågesporten](#) (klicka på länken).

Inga samtida målningar eller illustrationer av Columbus finns kvar, och därför är alla bilder som finns av honom gjorda utan att någon av konstnären faktiskt sett Columbus. Sättet han avbildas på påverkas alltså av de för konstnären samtida traditionerna angående porträttmålning.

Varifrån kom Columbus? Vilka platser anges som hans födelseort?

- 2 Den här frågan kan användas för att diskutera historiska faktapåståenden. Vilka olika historiska bevis används för att bevisa hans ursprung? Vilka bevis är trovärdiga? Vilka teorier om Columbus ursprung tycker eleverna är mest trovärdiga?

Varför är det viktigt att veta varifrån Columbus kom? (ge olika skäl till varför det blivit en sådan kontrovers kring hans ursprung)

- 3 För att uppmuntra mediekritiskt tänkande är det viktigt att vara medveten om att all informationsspridning har ett syfte. Här kan man diskutera med eleverna om nationalism möjligtvis kan vara ett skäl till varför man vill göra Columbus till polack?

Eller är det bristen på säker information som gör det fritt fram att spekulera om hans ursprung? Det är också viktigt att diskutera med eleverna på vilket sätt osäkerheten har historiska orsaker beroende på brister i källmaterialet, men framför allt beroende på att många både förr och idag vill göra Columbus till sin kollektiva symbol.

Från vilka länder kommer texterna som ni last? Har det någon betydelse för hur Columbus historia framställs?

- 4 Som lärare är det användbart att uppmärksamma eleverna på hur valet av historiska källor och presentationer kan vara beroende av nationella eller kulturella preferenser. En möjlig uppföljningsuppgift till uppgiften ovan, kan vara huruvida eleverna tror att Columbus och kolonialismen skulle ha kunna ha beskrivits annorlunda om texterna haft ett annat ursprung, till exempelvis om den spanska texten om Columbus hade kommit från Polen?

Finns det en sann berättelse om Columbus? Vad är det som gör en historiska utsaga sann?

- 5 Uppenbarligen har olika versioner om Columbus person och hans gärningar skrivits. Det är viktigt att diskutera vad vi kan bevisa, vad som är trovärdiga tolkningar och vad som måste betraktas som fiktion. Här kan man rikta elevernas uppmärksamhet mot historiskt tänkande genom att ställa frågor som: Vilka källor används – primära eller sekundära? Vilken tendens finns i de olika utsagorna? Om man jämför och korroboreerar de olika källorna vilka bevis framstår som mest trovärdiga då?

Visste han?

Ferdinand och Isabelle anses ha sagt till Columbus efter hans resa att det verkade som att han lyckades uppnå allt han lovade dem som om han redan kände till vägen dit han skulle. Ett ögonvittne hävdar att Columbus seglade som om han "seglade längs en välkänd rutt".

Diskutera följande med en klasskamrat:

- 6
- a. Visste Columbus redan att det gick att korsa Atlanten?
  - b. Vad talar för och vad talar mot tanken att Columbus redan kände till att det fanns land bortom havet?
  - c. Om han redan kände till Amerika, borde vi då skriva om historien?

Genom att diskutera de här frågorna kan elevernas historiska empati stimuleras. Hur tänkte och kände Columbus vid tidpunkten? Kom hans självförtroende från faktumet att han redan från andra källor kände till att det fanns land bortom Atlanten? Den här frågan kan också användas för att diskutera historien om de "glömda" och inte kända personerna. Columbus var tydligen inte först. Indianerna

fanns där när han kom dit och kanske hade andra mindre kända seglare varit där före honom. Vad säger det om historiografi och historieskrivning? Columbus har ärats, men för vad? Är det för att han "upptäckte" nya folk och länder eller för att han lyckades korsa Atlanten?